

Nr 40.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående återställande av deposition till säkerhet för fullgörande av stadgade villkor för koncession å järnvägsanläggning från Klintehamn till Klintebys och Snögrinda; given Stockholms slott den 15 januari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Viktor Larsson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 januari 1926.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Larsson anför:

Uti en till Kungl. Maj:t den 28 november 1925 ingiven skrift har Klinte järnvägsaktiebolag i likvidation anhållit om utbekommande av ett till säkerhet för fullgörandet av stadgade villkor för koncession å järnvägsanläggning från Klintehamn till Klintebys och Snögrinda i statskontoret nedsatt depositionsbevis å 3,000 kronor.

I ärendet har förekommit i huvudsak följande.

Genom resolution den 9 september 1904 beviljade Kungl. Maj:t C. T. af Ekenstam rättighet att anlägga och till allmänt begagnande mot avgift upplåta järnväg av 0,891 meters spårvidd från Klintehamns station till dels Snögrinda dels ock Klintebys gård inom Klinte socken. Därvid stadgade Kungl. Maj:t, bland andra villkor, dels att arbetet å järnvägsanläggningen skulle så bedrivas, att järnvägen i sin helhet kunde vara färdig att upplåtas för trafik

senast den 1 september 1907, dels att koncessionshavaren skulle före den 1 augusti 1905 till Kungl. Maj:t inlämna bevis, att han till säkerhet för fullgörande av stadgade villkor för koncessionen i statskontoret nedsatt ett belopp av tretusen kronor, antingen i kontanta penningar eller i sådana värdepapper, som kunde av Kungl. Maj:t godkännas, dels att koncessionen skulle anses förverkad, därest arbetet icke funnes å utsatt tid fullbordadt, vilket förhållande därjämte skulle medföra förlust av hela det deponerade beloppet, dels ock att, sedan i statskontoret blivit styrkt, att järnvägen vore i allo fullbordadt, avsynad och för trafik fullständigt upplåten, koncessionshavaren skulle äga lyfta depositionen, därest den icke enligt koncessionsvillkoren helt eller delvis förverkats.

Genom resolution den 16 november 1906 medgav därefter Kungl. Maj:t, att E. Christiansson m. fl. finge vara innehavare av samma koncession, samt fastställde, med upphävande av förut för järnvägsanläggningen fastställd plan, till efterrättelse vid anläggningens utförande ny plan för densamma, enligt vilken järnvägen skulle framdragas från Klintehamn förbi Klintebys till Snögrinda.

Genom resolution den 7 februari 1908 medgav Kungl. Maj:t vidare, att omförmälda koncession finge av koncessionshavarna överlåtas å Klinte järnvägsaktiebolag.

Sedan vederbörande koncessionshavare upprepade gånger erhållit anstånd med fullgörande av koncessionsvillkoren, överlämnade Klinte järnvägsaktiebolag den 30 juli 1908 till statskontoret ett den 27 juli 1908 av bankaktiebolaget Södra Sverige utfärdat, å statskontoret överlåtet depositionsbevis n:r 1253, utvisande, att nämnda järnvägsaktiebolag, som å depositionsräkning i banken insatt tretusen kronor, ägde att fyra månader efter skedd uppsägning och emot återställande av beviset, behörigen kvitterat, lyfta nämnda belopp jämte därå upplupen ränta. Sedan bolaget hos Kungl. Maj:t gjort anmälan om den sålunda verkställda depositionen, förklarade Kungl. Maj:t genom resolution den 7 augusti 1908, att det för koncessionen å ifrågavarande järnvägsanläggning stadgade villkor i fråga om nedsättande i statskontoret av ett belopp av tretusen kronor i penningar eller värdepapper finge anses vara behörigen fullgjort.

Slutligen medgav Kungl. Maj:t genom resolution den 23 september 1910 anstånd med fullgörande av det i koncessionen stadgade villkoret i fråga om järnvägsanläggningens fullbordande sålunda, att det skulle åligga koncessionshavaren vid det i resolutionen den 9 september 1904 bestämda äventyr att så bedriva arbetet å järnvägen, att densamma i sin helhet kunde vara färdig att upplåtas för trafik senast den 1 september 1912.

Till Kungl. Maj:t har sedermera icke inkommit någon ansökning från bolaget om ytterligare anstånd med järnvägsanläggningens fullbordande.

Den 21 mars 1921 beslöts, att bolaget skulle träda i likvidation.

Såsom förut nämnts har nu bolaget gjort framställning om utbekommande av omförmälda i statskontoret nedsatta depositionsbevis å 3,000 kronor.

Till stöd för sin anhållan har bolaget anfört, att järnvägen visserligen blev färdigbyggd, men att de kalktransporter, som beräknats skola bära samtliga

järnvägens driftkostnader, efter några försök uteblivit. Banans trafikerande hade alltså på grund av ekonomiska omständigheter, som legat utom bolagets möjlighet att betvinga, icke kunnat fullföljas. Banan hade därefter råkat i lägervall, syllar och skenor hade försålts och vederbörande jordägare hade återtagit den för järnvägen i anspråk tagna marken.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i utlåtande den 12 december 1925 anförd.

Den sista inspektionsberättelsen under järnvägens byggnadstid hade ingivits till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen år 1910. Järnvägen hade då varit så gott som färdig mellan Klintehamn och Klintebys, omkring 3 kilometer. På den återstående delen till Snögrinda hade intet arbete varit utfört. Vid denna tid hade fråga uppstått därom, att den föreslagna järnvägen Klintehamn—Haxarve skulle begagna sig av sträckan Klintehamn—Snögrinda, men förslaget hade icke lett till något resultat och företaget Klintehamn—Snögrinda hade icke blivit fullbordat. Något trafiktillstånd för järnvägen eller för någon del därav hade icke av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen utfärdats. Att företaget fullständigt misslyckats, ansåge väg- och vattenbyggnadsstyrelsen knappast i och för sig vara någon anledning till depositionens förverkande, varför styrelsen hemställde om bifall till ansökningen.

Statskontoret har i utlåtande den 29 december 1925 hemställt om bifall till ansökningen.

Av vad ovan anförts framgår, att järnvägsanläggningen icke fullbordats inom föreskriven tid. Enligt koncessionsvillkoren är alltså koncessionen å järnvägen numera förfallen och den verkställda depositionen förverkad till kronan. Med hänsyn till de i ärendet upplysta omständigheterna anser jag dock, i likhet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt statskontoret, att statsverket bör avstå från sin rätt till ifrågavarande depositionsbevis, så att detta må kunna återställas till Klinte järnvägsaktiebolag i likvidation. Såsom tidigare i likartade fall ägt rum (Kungl. Maj:ts propositioner nr 16 och 78 till 1908 års riksdag), torde emellertid ärendet böra underställas riksdagens prövning.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den omständigheten, att arbetet å järnvägsanläggning från Klintehamn till Klintebys och Snögrinda, varå koncession beviljats den 9 september 1904, icke blivit fullbordat inom föreskriven tid, ej må utgöra hinder för att till Klinte järnvägsaktiebolag i likvidation återställa det till säkerhet för fullgörandet av för koncessionen stadgade villkor hos statskontoret förvarade depositionsbeviset å 3,000 kronor.

Vad departementschefen sålunda hemställt, däruti statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Vid protokollet:

Fredric Hawerman.

Väg- och
vatten-
byggnads-
styrelsen.

Statskontoret.

Departements-
chefen.

